



Sufinansira
Evropska unija



Implemented by

giz

Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

KRATAK PREGLED

DUŽNA PAŽNJA I ODGOVORNO POSLOVANJE

DUŽNA PAŽNJA

Šta podrazumijeva i zašto je važno da je kompanije primjene?

Šta predstavlja dužna pažnja?

Dužna pažnja predstavlja proces kroz koji prolaze kompanije kako bi uspostavile menadžment rizika i tako prepoznale, spriječile i umanjile trenutne i potencijalne negativne utjecaje iz oblasti ljudskih prava i zaštite životne sredine u lancu snabdijevanja.

Zajednička odgovornost

Partneri u lancu snabdijevanja, kupci i dobavljači dijele zajedničku odgovornost kako bi ispunili uslove i tako umanjili rizike u pogledu ljudskih prava i životne sredine.



Kako funkcioniraju?

Dužna pažnja je proces koji pomaže kompanijama da razumiju i upravljaju utjecajima iz oblasti ljudskih prava i životne sredine koji se javljaju u okviru njihovog poslovanja. Proces se sastoji od šest koraka:



DA LI STE ZNALI...

Standardi i sistemi certifikacije su korisni alati za identifikovanje rizika dužne pažnje i rješavanje neusaglašenosti. Prikupljene podatke kompanije koriste za poduzimanje aktivnosti kako bi na najbolji način ispunile svoje obaveze.

- 01** zakoni i sistem upravljanja su uspostavljeni kako bi se osigurala prava ljudi i zaštita životne sredine,
- 02** kompanije prepoznaju i procjenjuju rizike i negativne utjecaje koje njihove poslovne aktivnosti mogu izazvati,
- 03** koriste rezultate i poduzimaju odgovarajuće mjere za rješavanje negativnih utjecaja,
- 04** kompanije redovno prate efektivnost poduzetih aktivnosti u smanjivanju rizika dužne pažnje,
- 05** zaposleni imaju pristup efikasnim mehanizmima za podnošenje pritužbi i pružanju povratnih informacija o učinku kompanije u popravljajući negativnih utjecaja,
- 06** kompanije komuniciraju i izvješćuju o načinu na koji su pristupile negativnim utjecajima iz oblasti ljudskih prava i životne sredine.

Zašto je dužna pažnja važna?

- ▶ Pomaže vam da ispunite određene zakonske uslove dok se odgovorno brinete o utjecaju vaše kompanije na ljude i životnu sredinu.
- ▶ Podiže vam svijest o rizicima u okviru vašeg poslovanja i pomaže vam da smanjite prepoznate rizike.
- ▶ Upoznaje vas sa alatima koje možete koristiti kako biste spriječili i izbjegli kršenje ljudskih prava i štetne utjecaje na životnu sredinu.
- ▶ Omogućava zaposlenima pristup kanalima kako bi iskazali svoju zabrinutost.
- ▶ Pomaže vam da poboljšate rezultate održivosti i povećate ukupnu otpornost vašeg poslovanja.
- ▶ Poboljšava uslove rada i života ljudi. Bolji uslovi rada pozitivno utječu na produktivnost zaposlenih.
- ▶ Sistematsko provođenje dužne pažnje rezultira većom efikasnošću i konkretnim uštedama vremena i troškova.
- ▶ Upravljanje rizicima znači i raditi na reputaciji. Uspješna primjena dužne pažnje može vam donijeti konkurentsku prednost na međunarodnom tržištu i učiniti vas privlačnijim međunarodnim kupcima.



POLITIČKI I PRAVNI RAZVOJ

Vodeći principi UN-a o poslovanju i ljudskim pravima

„Prevashodno, UNGP pruža autoritativni okvir i ključnu priliku državama i kompanijama da izrade adekvatan model koji stavlja imperativ na poštovanje ljudi i životne sredine.“

(Izvor: UNGP)

(„UNGPs“) navode da vlada i kompanije imaju zajedničku odgovornost da samoinicijativno spriječe i da se bave negativnim utjecajima poslovnih aktivnosti na ljude i životnu sredinu.

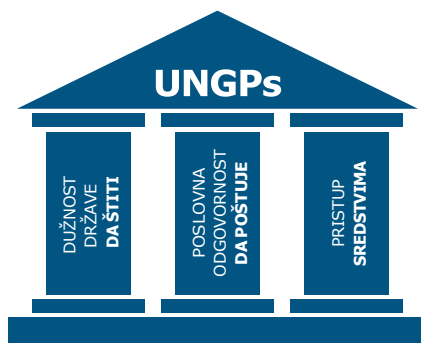
UNGP naglašava da je obaveza svih kompanija da primijene mehanizam dužne pažnje na polju ljudskih prava, bez obzira na njihovu veličinu, sektor, lokaciju, vlasništvo ili strukturu. Međutim, određene kompanije se posebno nalaze u okviru aktuelnih zakonodavnih procesa.

INFO

Šta čini UNGP?

31 princip raspoređen u tri stuba

- Stub 1:** Dužnost države da štiti ljudska prava
- Stub 2:** Poslovna odgovornost da poštuje ljudska prava
- Stub 3:** Uloga države i kompanija da osiguraju da nositelji prava imaju pristup sredstvima



UNGP je postao prihvaćen kao referentni okvir mnogim međunarodnim organizacijama koje posluju u oblasti zaštite ljudskih prava, posebno Organizaciji za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

Revidirana verzija OECD-ovih smjernica za multinacionalna preduzeća („OECD Guidelines“) iz 2011. godine koja sadrži posebne preporuke u vezi sa korporativnim poštovanjem ljudskih prava, izričito je zasnovana na UNGP principima u okviru poslovanja i ljudskih prava.

Šta OECD-ove smjernice pružaju i kako se odgovorno poslovanje dovodi u vezu sa UNGP principima?



OECD-ove smjernice iz 2011. godine sadrže poglavlje o ljudskim pravima koje prati izdanje UNGP-a. Pored poglavlja o ljudskim pravima, OECD-ove smjernice sadrže i sljedeća poglavlja:

- Problemi na radnom mjestu
- Životna sredina
- Podmićivanje i iznuda
- Zaštita potrošača
- Nauka i tehnologija
- Konkurencija
- Poreska politika

POTREBA ZA OBAVEZUJUĆIM ZAKONOM

Evropski razvoj

Kompanije su do sada na dobrovoljnoj bazi pristupale temi ljudskih prava i ekološke dužne pažnje, kao što je navedeno u UNGP-u i OECD-ovim smjernicama.

Iz tog su razloga zemlje poput Njemačke, Velike Britanije, Francuske i Nizozemske počele razvijati i primjenjivati pravno obavezujuće propise ili prijedloge zakona o dužnoj pažnji u skladu sa propisima navedenim u UNGP-u.

Da bi prevazišla fragmentaciju nacionalnih pravila o održivom poslovanju – obavezama dužne pažnje – Evropska komisija je objavila Nacrt direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje. Direktiva bi prvi put formirala jedinstven, evropski pravni okvir i obaveze za kompanije iz oblasti ljudskih prava i ekološke dužne pažnje.

Ova publikacija je urađena uz finansijsku podršku Evropske unije (EU) i Vlade SR Njemačke (BMZ). Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost VTK/STKBIH i nužno ne odražava stanovišta EU i BMZ-a.

A: Branislava Đurđeva 10, 71000

Sarajevo

T: +387 (33) 566-222

E: info@komorabih.ba

<https://zelenaekonomija.komorabih.ba>

Za više informacija:



